

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

หน่วยงาน ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นางสาวกฤษณา อยู่ทวง ตำแหน่ง บรรณารักษ์

กลุ่มบุคลากร

สายวิชาการ

สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หลักฐานหรือเรื่องที่เข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

การประชุมเสวนา เรื่อง Data Mining ในงานห้องสมุด: พลิกมุมมอง เพิ่มคุณค่าจากข้อมูลสู่การพัฒนาบริการ (กิจกรรม Show and Share: Behind the Library Shelf EP ๑๒)

๓. วิทยากรในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

คุณพงศกร สุกันยา

บรรณารักษ์ ห้องสมุดศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.

รูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams

๖. งบประมาณที่ใช้ในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๗. วัตถุประสงค์ของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

เพื่อให้บรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุด ได้พบวิธีคิดและแรงบันดาลใจในการเรียนรู้เทคนิคเหมืองข้อมูล (Data Mining) เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานห้องสมุด

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

วิทยากรอธิบายแนวคิดพื้นฐานของ Data Mining ในงานห้องสมุด และความหมายของ Data Mining ว่าเป็นกระบวนการวิเคราะห์และค้นหารูปแบบ ความสัมพันธ์ หรือแนวโน้มที่ซ่อนอยู่ในข้อมูลจำนวนมาก ซึ่งห้องสมุดมีข้อมูลอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก เช่น ข้อมูลการยืม-คืน ข้อมูลผู้ใช้บริการ การสืบค้นฐานข้อมูล และสถิติการเข้าใช้บริการ หากนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ จะสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและพัฒนาบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เทคนิคเหมืองข้อมูล (Data Mining Techniques) และการประยุกต์ใช้ในงานห้องสมุด ได้แก่

- Association Rules (กฎความสัมพันธ์) ช่วยค้นหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างรายการ เช่น คนที่ยืมหนังสือกายวิภาคศาสตร์ มักจะยืมหนังสือจิตวิทยาทั่วไปด้วย บรรณารักษ์สามารถนำผลลัพธ์ไปใช้จัดนิทรรศการหนังสือคู่กัน หรือสร้างระบบแนะนำทรัพยากรอัตโนมัติได้

- Clustering (การจัดกลุ่มผู้ใช้) ใช้จำแนกผู้ใช้ตามพฤติกรรม เช่น The Power User - ยืมบ่อย คินตรงเวลา The Exam Crammer – ใช้บริการเฉพาะช่วงสอบ และ The E-Patron – ใช้ทรัพยากรออนไลน์เป็นหลัก ข้อมูลนี้ช่วยให้ห้องสมุดออกแบบบริการเฉพาะกลุ่มได้ตรงความต้องการ กรณีศึกษา เช่น การบริหารพื้นที่โดยใช้ Wi-Fi Logs และ Heatmap เพื่อดูโซนที่มีผู้ใช้หนาแน่น และปรับปรุงการจัดวางหรือของงบประมาณเพิ่มเติมได้อย่างมีหลักฐานรองรับ

- Predictive Modeling (การทำนายแนวโน้ม) การใช้ข้อมูลในอดีตเพื่อคาดการณ์อนาคต เช่น คาดว่าเทอมหน้าหนังสือเล่มใดจะได้รับความนิยม ประเมินความเสี่ยงของหนังสือที่อาจสูญหายหรือชำรุด วางแผนงบประมาณและจัดซื้อทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ กรณีศึกษา เช่น การคัดออกทรัพยากร (Weeding) ด้วยเกณฑ์ข้อมูลจริง เช่น หนังสือที่ไม่ถูกยืมเกิน ๑๐ ปี ตีพิมพ์มาเกิน ๒๐ ปี หรือมีสำเนาเข้ามามากกว่า ๓ เล่ม เพื่อบริหารพื้นที่จัดเก็บอย่างเหมาะสม

แหล่งข้อมูลสำคัญที่ห้องสมุดสามารถนำมาทำ Data Mining ได้แก่ ข้อมูลการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ ข้อมูลการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และ e-Resources ข้อมูลพฤติกรรมการค้นสารสนเทศของผู้ใช้ ข้อมูลการเข้าใช้บริการพื้นที่ห้องสมุดและกิจกรรมต่าง ๆ ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้

การประยุกต์ใช้ Data Mining เพื่อพัฒนาบริการห้องสมุด วิทยากรยกตัวอย่างการนำผลจาก Data Mining ไปใช้ในงานห้องสมุด เช่น วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้เพื่อวางแผนจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ปรับปรุงและออกแบบบริการใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้ใช้สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหารด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์เพิ่มคุณค่าและบทบาทของบรรณารักษ์ในฐานะผู้ใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาองค์กร

วิทยากรเน้นย้ำว่าบรรณารักษ์ควรปรับบทบาทจากผู้จัดการทรัพยากรสารสนเทศ ไปสู่ผู้วิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูล โดยควรมีทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น การใช้เครื่องมือดิจิทัล และการแปลผลข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม การนำ Data Mining มาใช้ในงานห้องสมุดไม่จำเป็นต้องเริ่มจากระบบที่ซับซ้อน แต่สามารถเริ่มจากข้อมูลที่มีอยู่ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลในการทำงาน เพื่อให้ห้องสมุดสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างยั่งยืน

๙. ปัญหาอุปสรรคในการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

: - ต่อดตนเอง

เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด Data Mining และการนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อพัฒนางานห้องสมุด สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดในการพัฒนางานและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการผู้ใช้

: - ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

เพื่อนำแนวคิด Data Mining มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการให้บริการ เพื่อวางแผนและปรับปรุงการให้บริการห้องสมุดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น

๑๑. เอกสารหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตรฯ ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

-

(ผู้รายงาน).....

(นางสาวกฤษณา อยู่พวง)

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๘

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(อาจารย์ เบญญา หวังมหาพร)

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๘